

VERKSAMHETSPLAN 2024 TILL 2026

Kulturskolerådets uppdrag, roll och prioriterade områden

KULTURSKOLERÅDET

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet.

Vår vision är att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.

Kulturskolerådet bildades 1996 (då under namnet Sveriges musik- och kulturskoleråd, SMoK) och har idag omkring 90 procent av landets kommuner som medlemmar.

Organisationen verkar genom opinionsbildning, ledarstöd, omvärldsbevakning, kurser och konferenser samt olika utvecklingsprojekt för att stärka förutsättningarna för landets kulturskolor. Kulturskolerådet arrangerar bland annat återkommande Kulturskoledagarna.

Läs mer på www.kulturskoleradet.se

Omslagsfoto: Harald Nilsson

©Kulturskolerådet 2024

Kulturskolerådet | Box 190 | 10123 Stockholm
E-post: generalsekreterare@kulturskoleradet.se | www.kulturskoleradet.se

INNEHÅLL

KULTURSKOLERÅDETS UPPDRAG 4
PRIORITERADE OMRÅDEN 6
OPINIONSBILDANDE ARBETE 9
ARBETE MED LEDARSKAPSAKADEMI 12
UTVECKLINGSARBETE 14

KULTURSKOLERÅDETS UPPDRAG, ROLL OCH PRIORITERADE OMRÅDEN

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet. Vår vision är att alla barn och unga ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet med hög kvalitet och tillgänglighet.

Kulturskolerådet är en förening med kommuner som medlemmar vilket betyder att rådet arbetar utifrån deras önskemål. Det är medlemmarna som inriktar och prioriterar Kulturskolerådets verksamhet och aktiviteter samt på årsmötet väljer vilka som ska företräda kommunerna i styrelsen.

Från 2018 finns en nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet. Riksdagen godkände då propositionen *En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna* (2017/18:164). Konkret innebär det bland annat att *Statens Kulturråd* nu arbetar med kulturskolefrågor via sitt *Kulturskolecentrum* (i huvudsak med frågor runt bidrag, statistik, forskningsresultat och kompetensförsörjning). Ett *kulturskolekliv* har etablerats där sex lärosäten stärker kompetensförsörjningen för kulturskoleverksamheten. Vi hoppas också att det faktum att Barnkonventionen nu är införlivad i svensk lagstiftning kommer att påverka kulturskolor och annan offentlig verksamhet i en riktning som främjar de unga.

Som nationell aktör företräder Kulturskolerådet kommunernas kulturskoleverksamhet i den nationella politiken. Vår roll är viktig för påverkansarbete och dialog med centrala aktörer inom kultur och utbildning. Kulturskolerådet kan driva debatt, lyfta kommunala utmaningar och driva frågor från ett kommunalt perspektiv på ett sätt som statliga myndigheter eller organ inte kan göra. Kulturskolerådet kompletterar *Sveriges Kommuner och Regioners* arbete genom perspektiv och erfarenheter från kommunernas kulturskoleverksamheter.

En viktig framgångsfaktor i Kulturskolerådets arbete är dialog och tät kontakt med ledare i kommunerna och de läns- och regiongrupper där dessa möts och samverkar. Under 2024 till 2026 avser vi att utveckla kontakten bland annat genom ett mer utvecklat ledarstöd inom vår ledarskapsakademi. Kommuners och regioners olika förutsättningar behöver belysas och lyftas fram i nationella sammanhang. Vi avser även att se över och utveckla kommunikationen så att vår roll tydliggörs i relation till Kulturskolecentrum.

Under 2024 till 2026 vill Kulturskolerådet verka för ett fortsatt statligt engagemang och en kraftfull nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådets uppgift är att stärka infrastrukturen för landets kulturskolor genom fler lärare/pedagoger, statligt stöd och bidrag, kunskap och omvärldsbevakning samt en kulturskolelag.

PRIORITERADE OMRÅDEN

Kulturskolerådet arbetar utifrån två prioriterade områden.

BARNS RÄTT TILL KULTURUTÖVANDE

Kulturskolerådet strävar efter att sätta barnens behov och intressen i fokus i samtliga delar av föreningens verksamhet. Det sker mot bakgrund av nationella, regionala och kommunala mål för kulturpolitik och andra sektorer som rör barns och ungas kulturutövande samt i relation till implementeringen av FN:s konvention om barnets rättigheter i svensk lagstiftning. Vi arbetar huvudsakligen med opinionsbildande arbete, utvecklingsarbete och ledarskapsarbete.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kvaliteten i den verksamhet barnen möter i kulturskolan är i hög utsträckning beroende av kompetensen hos ledare, pedagoger och lärare. Tillgången till, och intresset för, ändamålsenliga utbildningar är därför en högt prioriterad fråga för Kulturskolerådet.

Kulturskolerådet ska stärka barns rätt till kulturutövande samt kompetensförsörjning genom 13 aktiviteter:

Opinionsbildande arbete

Kulturskolerådet ska verka för att:
1. stärka en nationell politik för barns kulturutövande
2. en kulturskolelag inrättas
3. skapa bättre förutsättningar för regioner att främja kulturskoleverksamhet
4. staten tar ökat ansvar för talangutveckling
5. ett statsbidrag till Kulturskolerådet etableras
6. främja en nationell politik för kompetensförsörjning

Arbete med ledarskapsakademi

Kulturskolerådet ska verka för att:
7. utveckla Kulturskoledagarna som ett nationellt ledarforum
8. utveckla verksamhet inom Kulturskolerådets ledarskapsakademi
9. samverka med regionala chefsnätverk och samordnare
10. stärka ledarnas kontakt med internationella aktörer

Utvecklingsarbete

Kulturskolerådet ska:
11. driva och delta i projekt kring ungas organisering och inflytande
12. utveckla Kulturskolans dag som nationellt evenemang
13. synliggöra pedagogers insatser och ungas engagemang i kulturskolan

OPINIONSBILDANDE ARBETE

Ett av Kulturskolerådets viktigaste uppdrag är att driva opinion för att stärka förutsättningarna för barns kulturutövande. Genom att ta fram ny kunskap, synliggöra behov och driva frågor utifrån skilda lokala behov kan Kulturskolerådet påverka beslutsfattare och olika instansers arbete. Det görs genom rapporter, debattartiklar samt olika möten och dialoger.

1. Stärka en nationell politik för barns kulturutövande

Kommuner har ofta svårt att hitta resurser till lokalt utvecklingsprojekt och för samverkan med andra kommuner. Bland annat så bidrar ett högt söktryck och köer till att ordinarie verksamhet måste prioriteras. Vissa kommuner har också svårt att fullt ut finansiera en grundläggande verksamhet. Det statliga utvecklingsbidraget har därför haft en positiv betydelse för att ge fler barn möjlighet till kulturutövande. Fokus under 2024 till 2026 är att säkra att det statliga utvecklingsbidraget blir kvar och uppräknas med inflation och kostnadsökningar samt att bidraget kompletteras med någon form av ett verksamhetsbidrag. Vi kommer att kommunicera med regering och opposition i syfte att stärka den nationella politiken för kulturskoleverksamhet.

2. En kulturskolelag inrättas

Kommunernas kulturskoleverksamhet har en stor betydelse för ungas livsvillkor men också av avgörande vikt för utbildningskedjan till högre utbildningar och återväxt av professionella utövare. Fler studier har visat att kulturutövande bland annat kan utveckla en starkare känsla av identitet, stärkt självförtroende, förmåga att ifrågasätta och tolka världen runt omkring dem på en djupare nivå samt att främja empati och förståelse för andra och bidra till att skapa en mer inkluderande och tolerant samhällsmiljö. Kommunernas kulturskoleverksamhet skyddas inte idag av nationell reglering eller lagstiftning, vilket kan betyda att den kan prioriteras bort om exempelvis kommunens ekonomi är dålig. Detta kan skapa oacceptabla skillnader i barns möjligheter till kulturutövande. Kulturskolerådet vill därför verka för en ramlag som anger övergripande principer och riktlinjer, men som låter organisation och drift skötas lokalt. Ett första steg bör vara en statlig utredning som undersöker vilket lagstöd eller andra stödjande strukturer som behövs för alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet. Frågan om hur skolan ska arbeta med estetiska uttryck och samverkansfrågor med kulturskolan behöver även utvecklas och preciseras i en sådan utredning.

3. Bättre förutsättningar för regioner att främja kulturskoleverksamhet

Kulturskolerådet bedömer att ett stärkt regionalt arbete kan utveckla barns möjligheter till kulturutövande och stärka infrastrukturen för lokal kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådet kommer därför att

opinionsbilda för att nuvarande reglering justeras så att även kulturskoleverksamhet inkluderas. Under 2024 lämnar Kulturskolerådet ett remissyttrande på den genomförda utredningen av Kultursamverkansmodellen med förslag som syftar till att kulturskolan och ungas kulturutövande får en central plats i fortsatt regional kulturpolitik.

4. Staten tar ansvar för talangutveckling

Flera aktörer ha uppmärksammat brist på återväxt inom flera konstområden. För många unga finns också behov att kunna fördjupa sitt engagemang i en konstform. För detta krävs insatser som inbegriper såväl lokala, regionala, nationella och internationella insatser samt samverkan med olika institutioner. Ansvaret för detta kan inte åläggas en enskild kommun. Det övergripande målet för de statliga insatserna till stöd för kulturskolan (utifrån aktuell proposition) är att främja dess möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttryckssätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar. Vi menar att det idag saknas adekvat stöd för talangutveckling och att det därför bör finnas ett statligt ansvar för talangutveckling inom olika konstområden

5. Främja en nationell politik för kompetensförsörjning

Många kulturskolor vill utvecklas så att fler unga kan delta, bredda rekryteringen och erbjuda fler kulturella uttryck. Många yrkesverksamma pedagoger och lärare i landets kulturskolor behöver därför en akademisk fortbildning bland annat kring gruppedagogik. Kulturskolerådet avser att verka för en nationell politik där kompetensförsörjningsfrågan är prioriterad. Det kommer att ske bland annat genom dialog med företrädare för politiska partier och andra berörda aktörer. Vi vill se ett särskilt lärarlyft för kulturskolan. Via Kulturskoleklivet och andra insatser finns goda möjligheter till relevanta kurser och utbildningar, men möjligheterna för kommunerna att delta är begränsade på grund av ekonomiska orsaker. Kulturskolerådet vill verka för att ett lärarlyft etableras, likt det som finns för skolan, där de ekonomiska förutsättningarna stärks genom att staten tar en del av kostnaderna samt att regelverket kring Kulturskoleklivet justeras så att de bättre kan möta kulturskolornas kompetensbehov.

6. Verka för att ett statsbidrag till Kulturskolerådet etableras

Det är betydelsefullt att det finns bra plattformar och strukturer där verksamheter själva, genom samverkan, bidrar till att utveckla sektorn och barns möjligheter till kulturutövande – insatser som kan kompletterar det statliga insatser gör. Den nationella politiken för kulturskoleverksamhet har medfört ökade förväntningar på att Kulturskolerådet ska bidra med erfarenheter och kompetens. Kulturskolerådet finansierar sin verksamhet genom medlemsavgifter från kommunerna samt med externa projektmedel. För att bättre kunna stötta utvecklingsarbete, erfarenhetsutbyten och samverkan med centrala aktörer menar vi att det vore betydelsefullt med ett statligt organisationsbidrag och kommer att verka för att ett sådant etableras.

ARBETE MED LEDARSKAPSAKADEMI

Kulturskolerådet har sin bakgrund i föreningen *Sveriges Musikskolledare* (FSM, sedermera FSMK – Föreningen Sveriges Musik- och Kulturskolledare) som bildades 1979. Idag vill Kulturskolerådet tydliggöra sitt stöd till chefer genom att samla aktiviteter och insatser genom en Ledarskapsakademi.

7. Utveckla Kulturskoledagarna som ett nationellt ledarskapsforum

Kulturskoledagarna är vårt viktigaste forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Ambitionen är att vara en branschträff för dem som på olika sätt arbetar med ledning, utveckling och styrning av kulturskolerelaterade frågor och barns kulturutövande. Under 2024 avser Kulturskolerådet att utveckla Kulturskoledagarna mot att i högre utsträckning fokusera på ledarskapsfrågor.

8. Utveckla verksamhet inom Kulturskolerådets ledarskapsakademi

Ledarskapsakademien rymmer Kulturskolerådets arbete med ett mentorprogram, rektorsutbildning, olika kurser och konferenser samt stödmaterial i form av rapporter och skrifter. Under året erbjuder mentor-programmet fyra erfarna mentorer till stöd och vägledning för chefer till cirka 20 adepter. Vi har även chefsmentorer med särskilt fokus på ungas inflytande. Vi kommer även att utveckla samverkan med Karlstads Universitet kring rektorsutbildning och verka för nationell fnansiering av den. Det har tidigare saknats en särskild högskoleutbildning för kulturskolans chefer. Under 2016 etablerade Kulturskolerådet i samverkan med Karlstads Universitet en ny utbildning för kulturskolans chefer som fortsätter under 2024 till 2026. Kulturskolerådet deltar i styrgruppen för utbildningen. Staten har idag finansieringsansvar för ledarutbildningar inom andra skolformer och Kulturskolerådet menar att den även bör finansiera ledarutbildningar för landets kulturskolor.

9. Samverkan med regionala chefsnätverk och samordnare

I de flesta regioner fnns ett väl utvecklat nätverk för kulturskolornas chefer. Dessa nätverk har en avgörande betydelse för lokal utveckling samt samverkanslösningar mellan kommunerna. Kulturskolerådet vill utveckla sitt stöd och kontakt med dessa chefsnätverk. Det ska ske genom olika möten, riktad information och kunskapsinhämtning.

10. Stärka kulturskolornas kontakt med internationella aktörer

Kulturskolerådet arbetar internationellt för att stärka kontaktytor och göra omvärldsbevakning för landets kulturskolor. Under året kommer Kulturskolerådet att delta i ett nordiskt arbete genom Nordiska musik- och kulturskoleunionen (NMKU), ett nordiskt nätverk mellan kulturskoleorganisationer och under 2024 är Sverige ordförande i nätverket. Kulturskolerådet är också medlem i European Music School Union (EMU). EMU skapar olika forum för internationellt utbyte mellan organisationernas 24 medlemsländer. EMU bedriver påverkansarbete i syfte att stärka kulturskolans roll i den europeiska politiken och att etablera olika utvecklingsprojekt. Kulturskolerådet avser att delta vid EMU:s generalförsamling samt vid olika nätverksträffar.

UTVECKLINGSARBETE

Genom projekt och andra utvecklingsinsatser försöker Kulturskolerådet stärka ungas möjligheter till kulturutövande. Initiativ kommer från föreningens medlemmar, styrelse eller direkt från unga. Det mest omfattande utvecklingsarbetet sker genom utvecklingsprojekt.

11. Driva och delta i projekt kring ungas inflytande i kulturskolan

Under 2024 pågår ett Arvsfondsprojekt kring ungas inflytande och delaktighet i kulturskolan (år tre av tre). På många håll saknas det bra plattformar och strategier för elevinflytande, såväl lokalt, regionalt som nationellt. I satsningen ingår kulturskolor i Dalarna, Gävleborg, Jönköping, Norrbotten, Sjuhärad, Skåne och Stockholm samt Örebro och Sundsvall. Vi samverkar också med ett antal kommuner i ett projekt för att stärka ledarnas roll för att öka ungas inflytande som Stockholm tillsammans med ett antal kommuner etablerat där Kulturskolerådet genomför insatser för att sprida erfarenheter, goda exempel samt ett utvecklat ledarstöd.

12. Utveckla Kulturskolans dag som nationellt evenemang

I flera kommuner arrangeras Kulturskolans dag i syfte att synliggöra verksamhet och skapa möjligheter för barn att uppträda, ofta i samverkan med andra lokala aktörer. Den 20 maj görs samordnade aktiviteter och Kulturskolerådet vill lyfta fram Kulturskolans dag som ett nationellt evenemang. Under 2024 inkluderas arbetet inom ramen för projektet kring ungas inflytande och delaktighet, i syfte att unga ska få bättre möjligheter att lyfta fram sina perspektiv och intressen under Kulturskolans dag.

13. Synliggöra pedagogers insatser och ungas engagemang i kulturskolan

Kulturskolerådet avser att medverka i arbetsgrupper för Framtidens musikpris, Göran Lagervalls pedagogstipendium, Svenska Musikfondens priser samt verka för att synliggöra pedagogernas betydelse inom andra konstformer. Under 2024 kommer ett särskilt fokus ligga på att hitta aktörer för att synliggöra pedagogpriser inom andra uttryck än musik.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförda insatser och resultat presenteras även i Kulturskolerådets förvaltningsberättelse och i föreningens kommunikationskanaler. Externt finansierade projekt redovisas till Allmänna Arvsfonden och andra huvudmän i särskild ordning.

Avs:
Kulturskolerådet
Box 190
101 23 Stockholm

